

Bolu Milletvekili Zuhuri Danışman ve 19 arkadaşı ile Bursa Milletvekili Hulûsi Köymen ve Edirne Milletvekili Cemal Köprülü'nün, Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna ek 4644 sayılı Kanunun 11 nci maddesinin değiştirilmesi ve bu maddeye bir fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifleri ve Millî Eğitim Komisyonu raporu ve düşüncesiyle Bütçe Komisyonu raporu (2/47, 69)

Yüksek Başkanlığa

Mucip sebepler :

Sanat okulu ve enstitülerine atelye ve meslek dersi öğretmeni olarak halen 3007 sayılı Kanuna göre öğretmen alınmaktadır. Bu kanunda adı geçen okullara en az bir teknikum veya buna muadil bir okuldan mezun olmak lâzımdır.

1942 yılında erkek sanat enstitülerinin sayısı 9, kız sanat enstitülerinin sayısı ise 12 idi. Fakat bu okullar süratle inkişaf ettirildiği için halen 93 erkek sanat ve 147 kız sanat enstitüsü mevcuttur. Okul sayısının süratle artışı karşısında öğretmen ihtiyacı da kendini göstermiş ve mevcut öğretmen yetiştirici okullar bu ihtiyaca cevap veremez olmuştur.

İşte bu zaruret karşısında 4644 numaralı Kanunun 11 nci maddesi hükümlerine göre erkek ve kız sanat okul ve enstitüleri mezunları arasından liyakatli olanların muvakkat öğretmen olarak alınmaları uygun görülmüştü.

Bu muvakkat öğretmenler şu suretle alınmıştır :

A) Evvelce fabrika ve sanayi teşekküllerinde uzun yıllar çalışmış ve ihtisas yapmış elemanlar ;
B) Sanat okul ve enstitüleri mezunlarından okul öğretmen kurullarının namzet göstermeleri ve stajyer öğretmen olabilir kaydı ile inha edilenler,

C) Bunlar, tecrübelerinin azlığı dolayısıyla tâyin olundukları okullarda iki seneye kadar staj gördükten sonra ilgili okul idarelerince ve öğretmen kurulları tarafından stajları kâfi görülerek Bakanlığın tensip edeceği bir okulda kursa tâbi tutulup sonunda imtihanla atelye öğretmeni olanlar ;

Bu suretle muhtelif seçim, staj, kurs, imtihan görerek muvakkat öğretmen olan ve hakikaten öğretmenlik vazifelerini başarı ile gören bu öğretmenler eldeki 4644 sayılı Kanunun 11 nci maddesine göre diğer memur ve öğretmenlerin haiz oldukları hakların bir çoğundan istifade edememekte ve muvakkat kaydı olduğu için istenildiği zaman bakanlıkça vazifelerine son verilebilmektedir.

Bugüne kadar vazifelerinde çalışmış olan bu vatandaş kütesinde mezuniyet ve tekaütlük gibi haklardan istifade etmemeleri ve istenildiği vakit uzun hizmet yılları nazarı dikkate alınmadan memuriyetten çıkarılmaları ve buna karşı hiçbir hak iddiasına sahip olmamaları hakikaten insaf ve hakkaniyet kaidelerine mugayir olsa gerektir.

Yukarda kabulünü arzettiğimiz beş maddelik kanunla bu sınıf öğretmenlerin haklarını korumuş olacak ve bunlar mesleklerine daha samimî ve candan bağlanarak yurda faydalı elemanlar olacaklardır.

Şurası bilhassa calibi dikkattir ki, kanunun kabulü ile Hükümet hiç bir malî yük altına girmiyecek ve yalnız bir kısım vatandaş zümresinin huzur ve istikbali garanti edilmiş olacaktır.

Bolu M. V.
Zuhuri Danışman

Bilecik M. V.
İsmail Aşkın

Tokad M. V.
N. Turgut Topcoğlu

Tokad M. V.
Ahmet Gürkan

Tokad M. V.
Fevzi Çubuk
Çankırı M. V.
Kâzım Arar
Trabzon M. V.
Mahmut Goloğlu
Bolu M. V.
Kâmil Kozak

Tokad M. V.
Hamdi Koyutürk
Konya M. V.
Saffet Gürol
Zonguldak M. V.
Abdürrahman Boyacıgiller
Çorum M. V.
Sedat Baran

Bolu M. V.
Mithat Dayıoğlu
Çankırı M. V.
Celâl Otman
Bolu M. V.
Mahmut Güçbümez
Çorum M. V.
Ahmet Başbüyük

Tokad M. V.
Mustafa Özdemir
Samsun M. V.
Hâdi Uzer
Siird M. V.
Şefik Türkoğan
Balıkesir M. V.
Salâhattin Başkan

BOLU MİLLETVEKİLİ ZUHURİ DANIŞMAN VE 19 ARKADAŞININ TEKLİFİ

Sanat Okulu öğretmenleri hakkındaki 4644 sayılı Kanununun 11 nci maddesinin tadili hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Sanat Okul ve Enstitülerinden mezun olup da 4644 sayılı Kanununun 11 nci maddesine göre meslekî ve teknik öğretim okullarına muvakkat öğretmen olarak tâyin olunan öğretmenlerden :

A) Halen bir ve daha fazla terfi süresi bu vazifeyi görmekte olanlar asıl öğretmen olurlar ve 3656 sayılı Kanunun hükümlerine göre diğer öğretmenler gibi muamele görürler.

B) 4644 sayılı Kanununun 11 nci maddesine göre ve muvakkat öğretmen adı ile alınanlardan halen bir terfi süresini tamamlamamış olanlar bu terfi süresini başarı ile sona erdirirler ve bu başarıları buldukları okulun öğretmenler kurulunca tasdik edilirse birinci maddedeki hükümlere tâbi olurlar.

MADDE 2. — İhtiyaç dolayısıyla bu kanunun neşrinden sonra 4644 sayılı Kanununun 11

nci maddesine göre muvakkat öğretmen olarak alınanlar ancak iki terfi süresi sonunda başarıları okul öğretmen kurullarınca tesbit ve Bakanlıkça tasdik edildikten sonra asıl öğretmenliğe geçirilebilirler ve asıl öğretmenliğe geçirdikten sonra 3656 sayılı Kanunun hükümlerinden faydalanabilirler.

MADDE 3. — Bu suretle asıl öğretmenliğe geçmiş olanların daha evvelki hizmetleri de fiilî hizmetlerine sayılır ve 4644 ve 5434 sayılı kanunlar gereğince borçlanırlarsa tekaüt muameleleri de diğer memurlar gibi hesaplanır.

MADDE 4. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu kanunu Maliye ve Millî Eğitim Bakanları yürütür.

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna ek 4644 sayılı Kanununun 11 nci maddesine bir fıkra eklenmesi hakkındaki kanun teklifi ile gerekçesini ilişik olarak sunuyoruz.

Gereken işlemin yapılmasına müsaadelerini derin saygılarımızla dileriz.

Bursa Milletvekili
H. Köymen

Edirne Milletvekili
A. Cemal Köprülü

Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna ek 4644 sayılı Kanununun 11 nci maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifine ait gerekçe

Kültür Bakanlığına bağlı Ertik okulları öğretmenleri hakkındaki 3007 sayılı Kanununun 11 nci maddesi, bu okullara alınacak öğretmenlerin hangi şart ve vasıfları haiz olmaları lâzımgeleceğini tadat ederken sanat okulu ve enstitülerinin birçok vilâyetlerde peyderpey açılması dolayısıyla öğretmen ihtiyacı da çoğalmış ve meslek öğretmen okulunun yetiştirdiği öğretmenler çoğalan bu ihtiyacı karşılayacak miktara bugün dahi yükselmemiştir. Bu durum karşısında birbirini takiben açılan sanat okul ve enstitülerine öğretmen bulmak için 4644 sayılı Kanununun 11 nci maddesiyle «3007 sayılı Kanununun 1 nci maddesinde yazılı şartları haiz öğretmenler bulunmadığı takdirde Maarif Vekilliği bu meslek ve atelye öğretmenliklerine kadrodaki maaşlarla bu şartları haiz bulunmayanları da muvakkat öğretmen olarak tâyin edebilir.» hükmü konulmuştur.

Millî Eğitim Bakanlığı; bu sanat okullarında; 3007 sayılı Kanununun birinci maddesindeki vasıfları haiz öğretmen kadrosunda açık kalan ve doldurulamayan yerlere 4644 sayılı Kanununun 11 nci maddesinin verdiği yetkiye istinaden teknik öğretim okulları mezunlarını meslek ve atelye öğretmeni olarak muvakkat adı ile tâyin etmiş ve bu suretle kadro noksanlığını tamamlamıştır.

Muvakkat olarak tâyin edilen bu gibi öğretmenlerden muvaffak olamayanlar veya muhtelif sebeplerle öğretmenliğe lâyık bulunmayanlar Bakanlıkça işlerinden çıkarılmış olup halen bu okullarda çalışanlar okul idarelerince ve tabiatıyla Bakanlıkça muvaffakiyetleri tesbit edilmiş ve öğretmenliğe lâyık görülmüş kimselerden ibarettir. Bu öğretmenler için muayyen bir muvaffakiyet süresi ve tecrübe devresi düşünmeye artık lüzum dahi kalmamıştır. Ancak henüz alınmış olup üç sene hizmet müddeti geçmemiş ve ehliyetleri hakkında kesin bir fikir ve kanaat edinilmemiş olanlar için de bir nevi staj devresi mahiyetinde üç yıllık bir sürenin düşünülmesi de tabiidir. Bugüne kadar üç seneden fazla ve hattâ birçoklarının hizmet müddetleri 9-10 seneye baliğ olan ve 4644 sayılı Kanun gereğince müteferrik müstahdem kadrosunda gösterilen öğretmenler Memurun Kanununun memurlara verdiği hakların hiçbirinden istifade edememekte, hastalandıkları zaman nihayet iki ay maaş almakta, Devlet hastanelerinden, sanatoryum, prevantoryumdan memurların faydalandıkları gibi faydalanamamakta, terfileri de bir üst derece kadro bulunmadıkça yapılamamaktadır. Hizmetlerinden, bilgilerinden sanat okulu gençlerinin yıllardan beri faydalandığı bu öğretmenleri, diğer öğretmenlerin kadrosu dışında müstahdem olarak çalıştırmak ve memur haklarından kendilerini mahrum yaşatmak adalet ve hakkaniyet duygularını inciten bir durum ortaya koymaktadır.

Bu adaletsizliği gidermek ve teknik öğretim okulu mezunlarıyla bunlar arasındaki bilgi seviyesinden mütevellit tabii farkı da gözetmek suretiyle, bugüne kadar müteferrik müstahdem sıfatıyla ve memur kadrosu dışında çalıştırılan bu öğretmenlerin 439 sayılı Kanununun 7 nci maddesine mütenazır olarak sanat öğretmeni yardımcısı adıyla memur kadrosuna alınması hakkındaki ilişik kanun teklifimizi Türkiye Büyük Millet Meclisinin tasvibine arz ederiz.

Bursa Milletvekili Hulûsi Köymen ile Edirne Milletvekili Cemal Köprülü'nün, Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna ek 4644 sayılı Kanununun 11 nci maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi

MADDE 1. — Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna ek 4644 sayılı Kanununun 11 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir :

Ancak meslekî ve teknik öğretim okullarında meslek ve atelye öğretmenliğini üç yıl başarı ile yapmış olan bu gibi öğretmenler bulun-

dukları kadrolarda almakta oldukları maaş dereceleri ile asıl ve daimî yardımcı öğretmenliğe geçirilirler.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Yüksek Başkanlığa

Bursa Milletvekili Hulûsi Köymen'le birlikte hazırladığımız devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna ek 4644 sayılı Kanununun 11 nci maddesine bir fıkra eklenmesi hakkındaki kanun teklifimizin Bütçe Komisyonunda görüşülmesi sırasında gerekçenin vazih ve etraflı malûmatı ihtiva etmediği ileri sürülerek, içtüzüğün 66 ncı maddesi gereğince bazı hususların gerekçede tafsil edilmesine işaret edilmiş ve Bütçe Komisyonununun 15 . VI . 1951 tarih ve 2169 esas ve 106 karar sayılı raporlarıyla keyfiyet tarafımıza bildirilmişti.

Bu defa Millî Eğitim Bakanlığının mütaakıp yıllara ait proje ve tasavvurları gözönünde tutulmak suretiyle, Bakanlığın dosyalarına istinaden gerekçemize eklenmek üzere verilen cevabımızın Bütçe Komisyonuna havalesi hususuna müsaadelerinizi diler saygılarımın kabulünü rica ederim.

Bursa Milletvekili

H. Köymen

Edirne Milletvekili

A. Cemal Köprülü

Bütçe Komisyonununun 15 . VI . 1951 tarih ve 2/69 esas, 106 karar sayılı raporu karalıdır :

1. Halen istihdam edilmekte olan asli öğretmenle muvakkat öğretmen sayısının ne olduğu :

	Muvakkat Öğ. 4644	Aslı Öğretmen	Toplam
Erkek Teknik	814	1110	1924
Kız Teknik	469	915	1384

2. Asli öğretmenlerle muvakkat öğretmenlerin tâbi oldukları hukuki statüleri bakımından ne gibi farkları mevcut olduğu ve bilhassa muvakkat öğretmen olarak çalışanların asgari tahsil dereceleri, menşeleri, pedagojik ehliyetleri ve alelûmum mürebbilik vasıfları hakkında gerekli bilgilerin verilmesi.

2. 4644 sayılı Kanununun 11 nci maddesi hükmü gereğince çalışan öğretmenler muvakkat olduklarından memurların tâbi oldukları 788 sayılı Memurun Kanunu ve 3656 sayılı Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülü Kanunundan faydalanamadıklarından durumları 1108 sayılı Maaş Kanununun 13 ncü maddesi hükmü gereğince müteferrik müstahdemler gibi işleme tâbi tutulduklarından :

a) 4598 sayılı Kanunun 4 ncü maddesi gereğince kadro dışı terfi etmelerine imkân olmadığından ve elde de yüksek dereceli kadrolar mevcut bulunmadığı gibi mevcutlar da asıl öğretmenlere tahsis edilmiş bulunduğundan bir üst derece kadro verilmedikçe terfilere cihetine gidilememektedir.

b) Hastalıklarında iki aydan fazla maaş ödenemediği gibi 5434 sayılı Emekli Kanununun 47 nci maddesi hükmü gereğince de bu müddet hitamında hizmet müddetleri gözetilmeksizin emekli sayılmaları gerekmektedir.

c) Hastalıklarından ötürü prevantoryum, hastane, ilaç ve her çeşit tedavi ile ilgili hastalık masrafları ancak iki ay müddet için ödenmesi hususu sağlanabilmektedir.

d) Gerektiğinde görevlerine son verme işlemi re'sen yapılabilmekte ve bu hususun disiplin komisyonunda incelenmesine mevzuat müsait olmadığı gibi bu hususta Danıştaya idari dâva açıldığında kanuni müstenidatı bulunmadığından her hangi bir hak alamamaktadırlar.

e) Bunların, başka bir vazifeye asaleten tâyinlerinde, öğretmenlikte geçen hizmetleri müstesap bir hak sayılmamaktadır. Muvakkat öğretmenler; ilkokul tahsilinden sonra beş yıllık tahsil veren sanat enstitüsü mezunlarıdır. Bunlar barende lise muadili işleme tâbidirler. Yani 20 lira asli maaşla tâyin edilirler.

Muvakkat öğretmen olan enstitü mezunları öğretmenlik formasyonu bakımından, Kız ve Erkek Teknik Öğretmen okulları mezunları kadar bir bilgiye sahip değillerdir. Yalnız bunlar içeri-

sinde, her hususta kendilerini Teknik Öğretmen Okulu mezunları kadar yetiştirmiş, bilhassa atelye pratiği bakımından kuvvetli elemanların bulunduğu muhakkaktır. Bunların bir kurs veya imtihanından geçirilerek asıl olarak okullarda kalması Millî Eğitim Bakanlığınca da uygun görülmektedir.

3. Elyevm asli öğretmen olmak evsafını haiz olacak teknik öğretmen okullarına müdevim öğrenci miktarıyla senevi bu okullardan çıkan mezun sayısının vasatı olarak miktarının ne olduğu?

Cevap :

Ankara Erkek ve Kız Teknik Öğretmen okullarından mezun olacak ve asli öğretmen olarak tayin edilmesi gerekli bulunan yatılı öğrencilerle elde kadro kaldığı veya fazla kadro sağlandığı takdirde gündüzlülerden tayinleri mümkün olacak ve halen okullarda öğrenci olarak kayıtlı bulunanlar mecaziyetleri yıl üzerinden gösterilmek suretiyle aşağıda arz edilmiştir.

Öğretmen okullarından çıkacaklar :

Öğretim yılı	Erkek		Toplam	Kız		Toplam
	Yatılı	Gündüzlü		Yatılı	Gündüzlü	
1950 - 1951	84	16	100	78	41	119
1951 - 1952	78	34	112	66	28	94
1952 - 1953	56	61	117	55	72	127
1953 - 1954	21	51	72	31	69	100
Genel toplam	239	162	401	230	210	440

4. Asli öğretmen evsafını haiz olanlardan bugün kadrosuzluk yüzünden 2919 sayılı Kanununun 4 ncu maddesine göre stajyer vaziyetinde istihdam edilenerin mevcut olup olmadığı?

Cevap :

Halen kadrosuzluktan 2919 sayılı Kanuna göre çalışanların miktarı aşağıda gösterilmiştir. (1950 - 1951) öğretim yılında mezun olacaklar dâhil değildir.

Maaş derecesi	25	30	35	Toplam
Ticaret Öğretim		11	2	13
Erkek Teknik »	—	96	1	97
Kız » »	63	93	—	156
Genel toplam	63	200	3	266

Ancak, kadrolar (çekilme - askere gitme - emekliye ayrılma) gibi sebeplerle açıldıkça açıktan ve yeniden tayin yapılmamakta ve bu kadrolar ödevli hizmetlilere verilmektedir. Bu miktar öğretim yılı başında daha yüksek bir rakam arz etmekteyken (300 ü müteceviz) bugün (250) ye inmiş durumdadır.

5. Muvakkat öğretmen olarak tanzif edilen kimselerin asli öğretmen olarak tayinlerinin kabulü halinde kapanacak kadrolara, okul mezunu, öğretmenlik vasfını haiz ve mecburi hizmetleri bulunan kimselerin tayini lüzumu ve bunlar için yeni bir kadro ihtiyacı hâsıl olmayacak mı?

Cevap :

a) Bugün mevcut atelye öğretmenleri ihtiyaca kâfi değildir. Daha birçok atelye öğretmenine ihtiyaç vardır.

b) Bununla beraber halen sayısı (96) olan köy demirciliği ve marangozluğu kursları ile mevcudu 419 olan ilçe ve köy kadınları gezi kurslarının sayılarının (1000) nere çıkarılacağı da düşünüldüğüne göre ve esasen tatbikatta da, Teknik öğretmen okullarından mezunlar okullara verildikçe enstitü mezunları kurslara alınmaktadır. Bu itibarla işlerine nihayet verme keyfiyeti mevzu bahis olmadığından yeniden kadroya, Millî Eğitim Bakanlığının ihtiyaç göstereceği tabii ve zaruridir.

İkinci sorular

1. Erkek ve Kız Teknik Öğretmen okullarının kuruluş tarihleri :

Erkek Teknik Öğretmen Okulu

Kız Teknik Öğretmen Okulu

1937 - 1938

1934 - 1935

2. Gündüzlüler :

3. Her bütçe yılında ihtiyaca göre evvelce ve özel kanunlarına göre (L) cetveline konulmuş kadroları almak suretiyle :

4. Halen (L) cetvelinde mevcut kadrolar bugünkü ihtiyacı karşılamıyacak derecede azalmış bulunduğundan esasen bu hususta yeni bir kanun teklifi yapılması zaruridir.

5. Branşlarına göre meselek ve atelye dersleri öğretmenliklerine.

6. Erkek Teknik

Kız Teknik

Demircilik

Marangozluk 98

Yapıcılık 6

Gezici kurslar

Doğu kalkınmasına göre 40

379

419

7. 5 numarada cevaplandırılmıştır.

8. Muvakkat öğretmenler arasında pratik sahada çok kuvvetli elemanlar da mevcuttur.

Millî Eğitim Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Millî Eğitim Komisyonu

Esas No. 2/47 ve 2/69

Karar No. 5

11 . I . 1951

Yüksek Başkanlığa

Bursa Milletvekili Hulûsi Köymen, Edirne Milletvekili Cemal Köprülü ile Bolu Milletvekili Zuhuri Danışman ve arkadaşlarının Devlet Memurları Ayhklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna ek 4644 sayılı Kanununun 11 nci maddesinin tadili hakkındaki kanun teklifini komisyon, Millî Eğitim Bakanlığı mümessillerinden Talim ve Terbiye Heyeti Başkanı Kadri Yürükoğlu ve Sami Bilgin'in iştiraki ile tezekkür ederek, mezkûr teklifler meal ve gaye bakımından tam bir mutabakat arzettiği için tevhide karar vermiş ve mesele- nin teferruatıyla tetkikını sağlamak maksadı- na mebni bir su - komisyon teşkili üzerine ittifak hâsıl olduğundan bilâhara mezkûr mümessil- lerle altı milletvekilinden tereküp eden bu Su Komisyonunun sunduğu rapor üzerinde mü- zakereler cereyan etmiştir.

Teklif mevzu teşkil eden muvakkat öğret-

menler iki kısma ayrılarak mütalâa edilmek lâ- zungeldiğinden :

A) İşbu kanunun neşri tarihinde hizmet- leri üç seneyi aşmış olanlar,

B) Üç seneyi henüz ikmal etmeyenlerle mu- vakkat öğretmen olarak yeniden alınacaklar ü- zerinde ileri sürülen mütalâalar neticesinde asıl öğretmen kadrosuna alınması hususunda üyeler arasında ittifak hâsıl olmakla beraber asıl öğretmenlerle muvakkat öğretmenler ara- sında tahsil farkı bulunması hasebiyle bir ne- vi ehliyet tesbiti yoluna gidilmesi lüzumunu ileri süren Bakanlık mümessillerinin mütalâ- aları üzerinde fikirler teatisi neticesi komis- yon 4644 sayılı Ek Kanununun 11 nci maddesi- ne bir fıkra eklenmesi ve bu sınıf öğretmenle- ri tedrici bir surette tasfiye etmeyi derpiş eden bir geçici madde ilâvesi suretiyle mez- kûr kanun teklifini aşağıdaki şekle ifarğ etme-

yi ittifakla kabul etmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna tevdi edilmek üzere yüksek Başkanlığa sunulur.

Millî Eğitim Komisyonu

Başkanı

Edirne

C. Köprülü

Ankara

Ö. Bilen

Çankırı

K. Arar

Sözcü

Ağrı

K. Küfrevi

Çanakkale,

Ömer Mart

Erzurum

Dr. Fehmi Çobanoğlu

Gümüşane

V. M. Kocatürk

Kars

T. Taşkıran

Kütahya

R. Koçak

İmzada bulunamadı

Seyhan

A. Nihat Asya

İmzada bulunamadı

Hatay

H. R. Tankut

İzmir

H. E. Adıvar

Konya

Ö. R. Doğrul

Rize

A. Morgül

Trabzon

M. R. Tarakçoğlu

MILLÎ EĞİTİM KOMİSYONUNUN DEĞİŞİRTİŞİ

Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna ek 4644 sayılı Kanununun 11 nci maddesine bir fıkra ve geçici madde eklenmesi hakkında kanun teklifi

MADDE 1. — 4644 sayılı Kanununun 11 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir :

Mesleke bu sıfatla girmiş olanlardan üç yıl ve daha fazla hizmet görmüş bulunanlar, liyakatleri talim sicilleri ve teftiş raporları ile tesbit edilmiş olmak şartıyla, buldukları kadrolarda almakta oldukları maaş dereceleri ile asıl olarak tâyin olunurlar. Bugüne kadar hakkında talim sicili tanzim edilmemiş ve teftiş raporu verilmemiş olanların liyakatleri kanununun neşri tarihinden itibaren bir yıl içinde tesbit olu-

nur. Muvakkat öğretmenlikte geçen zaman kadem ve tekaütlükte fiilî hizmetten sayılır.

GEÇİCİ MADDE — Bu kanunun neşrinden itibaren beş yıl içinde muvakkat öğretmen alma muamelesi bitirilir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Millî Eğitim Komisyonunun düşüncesi

T. B. M. M.

Millî Eğitim Komisyonu

Esas No. 2/47, 2/69

Karar No. 15

26 . V . 1952

Yüksek Başkanlığa

Bursa Milletvekili Hulûsi Köymen ve Edirne Milletvekili Cemal Köprülü'nün, Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna ek 4644 sayılı Kanununun 11 nci maddesine bir fıkra eklenmesi hakkındaki ve Bolu Milletvekili Zuhuri Danışman ve 19 arkadaşının aynı mahiyetteki kanun teklifleri ve Bütçe Komisyonunun mütalâa isteği

komisyonumuza havale buyrulmakla teklif sahipleri ve Millî Eğitim Bakanlığı temsilcileri hazır olduğu halde incelendi. Yapılan müzakere neticesinde :

1. Halen faaliyette bulunan çeşitli gezici kurslardan bugüne kadar elde edilen müspet neticeler ve memleket kalkınmasında oynayacağı önemli rol göz önünde bulundurularak ge-

zici kurs öğretmenliklerinin ayrı bir kadroya bağlanması suretiyle idamesi uygun bulunmuştur.

2. 4644 sayılı Kanunun 11 nci maddesi hükümü yürürlükten kaldırılacağına göre, bu kanundan faydalanılarak kurslara tâyin edilmiş bulunan kurs öğretmenlerinin görevlerine devamlarının sağlanabilmesi ve bu hizmetin durmaması için ayrılacak kadrolara tâyin yapılabilmesi yolunda Millî Eğitim Bakanlığına yetki verilmesi tabii ve zaruridir.

3. Meslekî ve Teknik Öğretim okullarına bağlı olarak açılmış ve açılacak her çeşit geziçi kurslarda çalışmak üzere 3007 sayılı Kanunun birinci maddesinde yazılı şartları haiz öğretmenler bulunmadığı takdirde; Millî Eğitim Bakanlığının geziçi kurs öğretmenliği kadrolarının bu şartları taşımayan ve tahsilleri en az erkek veya kız Sanat Enstitüleri ile Yapı Enstitüsü

mezunu derecesinde olmak şartıyla açılacak hazırlık kursunun başarı ile bitirenleri geziçi kurs öğretmeni tâyin edebilmesi veya etmek yetkisini haiz olması uygun görülmüştür.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Millî Eğitim Komisyonu

Başkanı ve Bu Rapor Sözcüsi	Kâtip
İzmir Milletvekili	Seyhan Milletvekili
A. Başman	A. Nihat Asya
Afyon	Bolu
K. Özçoban	Z. Danışman
Çanakkale	Denizli
N. İyriboz	F. Başaran
Gümüşane	İzmir
V. M. Kocatürk	H. Edib Adıvar
Sinob	Kastamonu
N. Sertoğlu	Z. Terman
	Trabzon
	M. R. Tarakçıoğlu

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 2/47, 2/69

Karar No. 96

5. VI. 1952

Yüksek Başkanlığa

Bursa Milletvekili Hulûsi Köymen ve Edirne Milletvekili Cemal Köprülü'nün, Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna ek 4644 sayılı Kanunun 11 nci maddesine bir fıkra eklenmesi hakkındaki kanun teklifi ile Bolu Milletvekili Zuhuri Danışman ve 19 arkadaşının aynı mevzuada dair olan kanun teklifi tevhit edilerek Millî Eğitim Komisyonu raporiyle birlikte komisyonumuza havale olunmakla teklif sahiplerinden Edirne Milletvekili Cemal Köprülü, Maliye ve Millî Eğitim bakanlıkları yetkili temsilcileri hazır oldukları halde incelenip görüşüldü.

Her iki kanun teklifi gerekçelerinde de muassalan arz edildiği üzere sanat okullarına 3007 sayılı Kanunun birinci maddesinde yazılı şartları haiz öğretmen bulunmadığı takdirde Millî Eğitim Bakanlığı 4644 sayılı Kanunun 11 nci maddesine göre bu meslek ve atelye öğretmenliklerine kadrolardaki maaşlarla muvakkat öğ-

retmen tâyin edilebileceği hakkındaki hükme istinaden evvelce muvakkat öğretmen olarak tâyinleri yapılmış ve uzun yıllardan beri ehliyet ve kifayetle hizmet görmüş olan muvakkat öğretmenlerin daimî öğretmen olmalarını temin maksadiyle kanun tekliflerinin sevk edilmiş olduğu anlaşılmıştır.

Komisyonumuzda yapılan görüşmelerde halen müstahdem bulunan muvakkat öğretmenlerin bu teklif ile daimî öğretmenliğe nakilleri temin olduğu takdirde ihtiyaç halinde yine Bakanlığın 4644 sayılı Kanunun 11 nci maddesinin verdiği yetkiden faydalanılarak muvakkat öğretmen istihdam etmesi mümkün olacağı ve bunların da ileride bu kanun teklifi ile emsaline tanınan haktan istifade etmek talepleriyle karşılaşılacağı tabii bulunduğu, halbuki 3007 sayılı Kanunun birinci maddesindeki şartları haiz mektep mezunu öğretmen adedinin her yıl artması karşısında işgal olunan kadrolardan

dolayı bunların bizzarure stajyer olarak istihdam edilmeleri zaruretinde kalınacağı ve esasen iki yıldan beri de muvakkat öğretmen alınmadığı Bakanlıkça ifade edilmiş olduğu cihetle 4644 sayılı Kanunun 11 nci maddesi gereğince meslekî ve teknik okulları meslek ve atelye öğretmenliklerine muvakkat öğretmen olarak tâyin edilmiş olup beş yıl ve daha fazla hizmet etmiş olanlardan talim sicili, teftiş raporu ve yapılacak ehliyet imtihanlarında liyakatleri tesbit edilmiş bulunanların daimî öğretmenliğe nakli ve geçmiş zamanın ihtiyacını karşılamak maksadiyle tedvin edilmiş olan 11 nci madde hükmünün de yürürlükten kaldırılması Komisyonumuzca uygun görülmüştür.

Millî Eğitim Bakanlığı temsilcisinin verdiği izahata nazaran, 4644 sayılı Kanunun 11 nci maddesi hükmü yürürlükten kaldırıldığı takdirde 4926 sayılı Kanunun 5 nci maddesi hükmünden istifade etmek suretiyle Gezici Kurslarda vazifelendirilmiş bulunan muvakkat öğretmenlerindurumunun tamamen kanuni mesnerten mahrum kalacağı anlaşılmış bulunduğundan bu kanunlardan faydalanılarak halen gezici kurs öğretmeni olarak istihdam edilmekte bulunanların hizmetlerinin idamesi ile yeniden açılması takarrür eden kurslara tâyin yapılabilmesini temin maksadiyle tasarıya müteaddit dereceli 775 aded gezici kurs öğretmeni kadrosu, aynı aded ve derecedeki fiilen ilşgal edilmekte bulunan kadrolar karşılık gösterilmek suretiyle tasarıya eklenmiştir.

4644 sayılı Kanunun 11 nci maddesinin yürürlükten kaldırılması dolayısıyla fiilen sanat okullarında görevli bulunan muvakkat öğretmen-

lerin daimî öğretmenliklere geçirilmelerine ve bunlar için tanınan haklara mütaallik hükümleri ihtiva eden geçici maddeler komisyonumuzca tanzim edilmiştir.

Bu suretle yeniden hazırlanan kanun tasarısı Kamutayın tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Sözcü	Kâtip
İstanbul	Çanakkale	Sivas
<i>E. Adakan</i>	<i>E. Kalafat</i>	<i>H. İmre</i>
Afyon K.	Bilecik	Bursa
<i>A. Veziroğlu</i>	<i>Gl. Y. Üresin</i>	<i>K. Yılmaz</i>
Çanakkale	Elâzığ	Eskişehir
<i>K. Akmanlar</i>	<i>Ö. F. Sanaç</i>	<i>A. Potuoğlu</i>
Gümüşane	İçel	İstanbul
<i>K. Yörükoğlu</i>	<i>C. Ramazanoğlu</i>	<i>A. H. Başar</i>
İstanbul	İzmir	Malatya
<i>H. Hüsmen</i>	<i>T. Gürerk</i>	<i>M. S. Eti</i>
Ordu		Trabzon
<i>R. Aksoy</i>		<i>S. F. Kalaycıoğlu</i>

Muhalefet şerhi

Millî Eğitim Bakanlığı Memurin ve Teşkilât kanunlarında gezici kurs öğretmenlerinin tâyinlerinde aranılacak vasıf ve sureti istihdamları tasrih edilmemiş olduğundan birinci maddeye bağlı (2) sayılı cetvelde gösterilen gezici kurs öğretmenlerinin tâyin ve istihdamlarına imkân yoktur. Bu itibarla buna mütenazır olarak Memurin ve Teşkilât kanunlarında hüküm vaz'edilmesi zarureti olduğundan (2) sayılı cetvelin birinci maddeden çıkarılması mütalâasındayım.

Konya Milletvekili
Murad Âli Utgen

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanun ek 4644 sayılı Kanununun 11 nci maddesinin kaldırılması ve 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Millî Eğitim Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkında kanun teklifi

MADDE 1. — 3 . VIII . 1944 tarihli ve 4644 sayılı Kanununun 11 nci maddesi kaldırılmıştır.

MADDE 2. — 30 . VI . 1939 tarihli ve 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Millî Eğitim Bakanlığı kısmından ilişik (1) sayılı cetvelde yazılı kadrolar çıkarılmış ve yerine ilişik (2) sayılı cetvelde yazılı kadrolar konulmuştur.

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu kanunun birinci maddesiyle kaldırılan 4644 sayılı Kanununun 11 ci maddesi hükmü gereğince Meslekî ve Teknik Öğretim Okulları meslek ve atelye öğretmenliklerine muvakkat öğretmen olarak tâyin edilmiş olanlardan (5) yıl ve daha fazla hizmet etmiş bulunanlar liyakatleri talim sicili, teftiş raporu ve imtihanla tesbit edilmiş olmak şartıyla daimî öğretmenliğe geçirilirler.

Bu suretle daimî öğretmenliğe geçirilenlerin müktesep hakları olan aylık dereceleri, durumlarına göre 3656 sayılı Kanununun 3 ncu veya geçi-

ci ikinci maddeleri gereğince geçirmeleri icabeden derece aylıklarına 1 . IX . 1939 tarihinden sonra muvakkat öğretmenlikte geçen hizmet sürelerinin muayyen terfi sürelerine mahsubu suretile tesbit olunur.

Ancak bu şekilde tesbit olunan derece aylıkları öğretmenlerin buldukları kadronun aylığını geçemez.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu kanunun neşri tarihine kadar geçen hizmetleri 5 senyî bulmıyanların muvakkat öğretmen olarak istihdamlarına devam olunanlardan bu süreyi tamamlayanlar hakkında da geçici birinci madde hükümlerine göre muamele olunur.

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Bütçe Komisyonunun değiştirisine bağlı cetveller

[1] SAYILI CETVEL

D.	Görevin çeşidi	Aded	Aylık
10	Öğretmen	5	35
11	»	80	30
12	»	491	25
13	»	199	20
		<hr/>	
		775	

[2] SAYILI CETVEL

D.	Görevin çeşidi	Aded	Aylık
10	Gezici Kurs Öğretmeni	5	35
11	» » »	80	30
12	» » »	491	25
13	» » »	199	20
		<hr/>	
		775	